

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

§. 10. Dominici Bannez testimonium altiùs contrà Augustinum
exaggeratum discutitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

gumentis etiam probabilibus, quæ si essent demonstrativa argumenta, stultos diceremus Recentiores, qui eisdem responsum procedunt. Unum contendimus, capitales Sancti Augustini sententias adversus Pelagianos, & Semipelagianos non posse citè temeritatis notam impugnari. Quam verò Pennotus parùm Recentiorum causæ favcat, in his ejusdem verbis nemo non videt: *Si Cælestinus, inquit, Romana Ecclesia Pontifex calumniatores doctrinæ Divi Augustini de prædestinatione vocat plantas malè crescentes, & improbos, quibus perpetuum silentium imponendum sit, & sectatores dogmatum perversorum, & damnatorum, à contrariò doctrinam Augustini de prædestinatione probat, ut doctrinam sanam, piam, Catholicam, & de fide, cui à Catholicis non possit contradici: Lib. 5. propug. cap. 16. num. 2.* Annatus tamen lib. 8. cap. 2. pag. 860. ait: *Constituamus illam partem, quæ plus favet libero arbitrio, dicamusque antè prævisa merita homines ad gratiam prædestinari, post prævisum autem bonum usum gratiæ prædestinari ad gloriam, quid inde sequatur contra regulas à Cælestino positas? prorsus nihil.* Hæc igitur una est ex questionibus, quas adstruere non vult Cælestinus, si credimus Baronio. Jam sentis, jam vides, quam bellè tibi Pennotus conceinat. Quod de Baronio addis, falsum esse §. 1. ex eodem Baronio demonstravimus.

Guillelmus etiam Estius intromittitur, qui 1. sent. dist. 44. §. 14. ait: *Quod si nihilominus contendat aliquis, Augustini verba, quæ objecta sunt, huic inflecti non posse, patetque, eum re verà alterius esse sententiæ, tum respondebimus ea, quæ de adjutorio primi hominis, & Angelorum obscurius, & ut videtur, extra Scripturæ auctoritatem ab eo disputata sunt, ad hoc, ut ex comparatione gratiæ nostræ per Christum reparatiōis magis evideret, non debere præiudicare doctrinæ, quæ apud alios Patres, ipsumque Sanctum Thomam in hujusmodi rebus exactissimum Doctorem expressior reperitur.* Estius quò suam ergà Sanctum Doctorem observantiam ostenderet, eadem dist. 44. §. 17. & 14. multum laboris impendit, ut eundem in suam sententiam traheret; quòd verò videbat id satis ægrè posse persuaderi, ea quæ recitata sunt, apposuit, non ut parvi fieri ab ipso Augustinum judicarem, sed ut molesti forsitan adversarii objectionem effugeret. At quòd Estio displicuit, olim pariter Semipelagianis displicuisse scribit Hilarius Arelatensis in Epistola ad Augustinum §. Deinde molestè ferunt ita dividi gratiam, quæ vel tunc primo homini data, vel nunc omnibus datur &c. Ille tamen Scriptor 2. dist. 24. §. 10. ait: *Atque horum primus sit Augustinus, ut quem constat causam fidei Catholicæ contra Pelagianos præ cæteris Ecclesiasticis Scriptoribus acrius, uberiusque defendisse.* Et in 1. dist. 41. §. 6. *Beati Augustini de gratiâ Christi doctrinam, quæ magnâ ex parte consistit in astruendâ prædestinatione gratuitâ, approbavit Cælestinus Pontifex in Epistola ad Episcopos Gallie.* Omitto plura, quæ passim in commendationem Sancti Doctoris Estius recitat; Lovanienses enim, ac Duacenses consueverunt Augustino semper esse addictissimi.

Alphonus Tostatus in nonnullis ab Augustino dissentit, quæ ad sacræ paginæ explicationem pertinent. At Annatus pag. 867. ait: *Vide Lector... an patet dandam esse nemini facultatem in aliquo repugnandi ex omnibus, quæ ille contra Pelagianos, & Semipelagianos scripsit.* Contendimus, Sancti Augustini doctrinam contra Pelagianos ex tantâ Ecclesiæ approbatione in excellentiori gradu auctoritatis locan-

dam esse, quàm illorum, qui, ut ait Tostatus apud Annatum, *humano ingenio solo scripserunt.* Cæterum insigne elogium Tostati de Augustino lege apud Macedo in concentu Eucharistico pag. 431. ubi de Tostato ait: *Quamquam minutis quibusdam in questionibus ab Augustino interdum dissentiat, in materiâ de prædestinatione, & gratiâ Augustino penitus consentit.*

His additur ab Adamo par. 3. Calvini destructi cap. 6. Andreas Vega, qui dolere se dixit, Augustinum adversariorum gratiæ objectionibus clarè non satisfacisse lib. 12. in Trident. cap. 22. de justificatione. Cæterum Vega ibidem cum dixisset, Pelagianos contra divinam gratiam decem & sex argumentis stetitisse ait: *Et ad ea omnia copiosè, & eruditè prosuâ eximia doctrinâ respondit Augustinus.* Addit tamen ibidem nonnulla, quæ nec Adversariis ipsis placere possunt. Nam hanc regulam prædicandi mysterium prædestinationis, & necessariæ gratiæ ad credendum, diligendum Deum, poenitendum &c. concionatoribus tradit: *Cuperem hoc clarè, & distinctè iradi, perinde esse in nostrâ potestate omnia exercitia virtutum, ad quæ credimus necessariam esse specialem Dei gratiam, ac si solus generalis Dei concursus sufficeret; imò ac si non esset nisi nostra sola voluntas ad ea omnia requisita.* Et post nonnulla similia addit: *Et hoc sepe desideravi, ut Augustinus palam, & aperte respondisset objicientibus ipsi, quòd à prædicatione prædestinationis, & gratiæ cessandum esset coram populo.* Quis verò non videat, ex illâ Vegæ regulâ orationem numquam auditoribus inculcandam esse? Etenim oratio est divinæ gratiæ testificatio, cum nullus petat ab altero auxilium ad aliquod faciendum, quòd per semetipsum facile præstare potest, quo argumento Pelagiani à Patribus convicti sunt. Si fideles ad divinam opem implorandam adhortandi sunt, ut in sacris mysteriis facit Ecclesiâ, non ita commendanda est voluntas, ac si sola ipsa ad virtutes capeffendas, & fugiendas tentationes sibi sufficiat. Miror autem cum Vegam hanc sententiam ibidem interferentem audis, debere nos, *ipsius opem assiduis, & importunis gemitibus flagitare.* Porro si hoc populi docendi sunt, qua ratione sola voluntatis humanæ potentia asserenda est? imò summa ejusdem infirmitas ostenditur, dum ad illam adjuvandam Dei gratia, non dicam expectatur, sed assiduis, & importunis gemitibus imploratur. De his autem adeò solidè agit Augustinus in lib. de Dono persever. à cap. 14. & seq. ut nihil vel clarius, vel efficacius à quoquam desiderari possit. Quare Vegæ testimonium nec adversarij ipsi præbent, dum ea adstruit, quæ ipsimet improbant, si sanè sapiant.

§. X.

Dominici Barmez testimonium alius contra Augustinum exaggeratum discutitur.

Hispani hujus Theologi, quem semper infensum Recentiores experti sunt, testimonium contra Sanctum Doctorem grandis fiducia exaggerant, in qua quidè re, cum malâ fide procedant, illud nobis diligentius examinandum venit. Adamus par. 3. sui Calvini destructi cap. 9. pag. 667. cum sibi licitum esse scribat, Sancti Augustini sententiam de reprobatione ex solo peccato originali ortam horrere, quòd mater est illius, quam Calvinus tantâ impietate, ac rabie contra Ecclesiam inculcat, Bannesii patrocinio, vel testimonio utitur, ita de eadem

eâdem sententiâ Augustini scribentis 1. part. q. 23. art. 5. *Hæc sententia non est probabilis. Non modicam habet difficultatem. Impossibile videtur, & omnino incredibile, quod Deus propter culpam originalem hominem reprobarit. Hoc nullus fidelium dicere audebit. Si Divus Augustinus voluisset attendere malitiam hujus consequentiæ, nunquam posuisset, quod originale peccatum solum est causa reprobationis omnium reprobatorum hominum.* Annatus lib. 8. cit. cap. 4. pag. 874. prioribus omiſſis, illa *Si Divus Augustinus &c.* longè grandioribus characteribus, quò Lectoris oculos statim & vocent, & impleant, exaravit, quibus recentis exclamatur: *Hæc Bannesius, quæ plerique non videntur satis advertisse, dum Molina audaciam exaggerant indicantis, aliquid lucis Augustino defuisse in conciliandâ cum creatâ libertate divinorum decretorum, & auxiliorum efficaciam.* Ita insignis Theologi suffragium contrâ Augustinum jactant.

Adamus illa contrâ Augustinum à Bannesio dicta commentatur, quorum oppositum ille Scriptor asseruit. Etenim hic recitatâ sententiâ Sancti Augustini de prædestinatione, fatetur, non modicam illi in se difficultatem, & statim, ut id ostendat, sex argumenta contrâ eandem proponit, ubi in fine tertii habet: *Ergo non est probabilis sententia Augustini.* In fine secundi: *Impossibile videtur, & omnino incredibile &c.* quæ non ex propriâ sententiâ, sed adversus Augustinum argumentis persona inducitur, ut patet ex iis, quæ postea tradit. Ille autem tres ibidem sententias refert: primam Sancti Augustini: alteram quorundam Thomistarum: postremam Sancti Thomæ. De secunda §. *Præterea manifestum est, ita judicat: Atque ita secunda opinio facile potest sustentari, neque existimo differre à sententiâ Divi Thomæ nisi solo nomine.* Porro §. *Tertia sententia est Divi Thomæ.* collatâ Augustini sententiâ cum illâ secundâ ait: *Quia propter, ut postea dicemus, non est minus probabilis, imò fortè probabilior secunda illa sententia, quam prima Divi Augustini.* Ergo, teste Bannesio, sententia Sancti Augustini est probabilis: imò dubitat, an secunda sit probabilior (ait enim fortè). illa Sancti Augustini, illa, inquam, secunda, quam differre putat à sententiâ Sancti Thomæ nisi solo nomine. Ergo falsus convincitur Adamus, dum verba illa, *ergo non est probabilis sententia Augustini*, quæ arguendi gratiâ ille Theologus dixit, ejusdem sententiam esse pronuncia- vit. Rursus idem de altero Bannesii dicto dicendum est, dum in argumento secundo ait: *Impossibile videtur, & omnino incredibile, quod Deus ab æterno statuerit originalem culpam misericorditer, & verè remittere; & nihilominus propter illam culpam hominem reprobarit.* Et in tertio argumento infert: *Ergo originale peccatum jam remissum est causa, & ratio condemnationis æternæ, quod nullus fidelium dicere audebit.* Adamus verò, abrais illis verbis *peccatum jam remissum &c.* raptim alia in unam sententiam concessit, quò acerbiorum censuram faceret. Sed ex personâ adversariorum illa se dixisse Bannesius ostendit, dum paulò inferiùs hæc scribit: *Sed opere pretium erit, priùs quædam advertere circa sententiam Augustini, quæ omnino cavenda sunt ab eis, qui illam volunt defendere.* Et statim: *Antè omnia cavendum est, ne concedatur, quòd aliquis propter originale peccatum jam remissum tanquam propter causam demeritoriam damnetur penâ damni &c.* Ex quibus patet, illam propositionem, quam infert in argumen- tis, *originale peccatum jam remissum est causa, & ratio condemnationis æternæ*, esse omnino negandam ab iis, qui volunt defendere sententiam Sancti Doctoris.

Quare si illam propositionem veluti absurdam procul ab asserto Augustini removendam putat, qui fieri potest, ut eodem ipsemet Augustino imponat? Et quidè nusquam Augustinus dixit, peccatum originale remissum esse solam causam, & rationem, cur plurimi reprobentur, ita ut formaliter id intelligatur, de quo plura diximus cap. 4. §. 10.

Hæc contrâ testis conductorem dicta sunt; jam cum ipsemet Bannesio res sit, cujus verba, quo pacto ab Annato citantur ita se habent: *Est denique de hæc nostrum judicium, si quid valet. Crediderim enim, quòd Augustinus tantum fuit sollicitus destruere errorem Pelagianorum asserentium, meritâ præscita causam esse divinæ prædestinationis, & electionis, & quia si consideretur, quòd præscientia malorum operum Esau fuit causa reprobationis ipsius, videbatur Divo Augustino statim fieri consequens, quòd etiam futura bona opera Jacob fuerint causa prædestinationis ipsius, propterea semper negavit, præscientiam malorum operum Esau causam fuisse reprobationis ipsius.* Rationem verò ponit, cur illatio illa non sit legitima; Eo quòd ipsa merita bona sunt effectus prædestinationis, peccata verò non sunt effectus reprobationis; undè benè possunt esse ratio, & causa reprobationis. Tandem addit censuram, quam grandioribus characteribus Annatus expressit: *Propterea manifestum est, quòd non est eadem ratio prædestinationis, & reprobationis, ut si detur causa reprobationis ex parte nostrâ, detur etiam prædestinationis. Si itaque Divus Augustinus voluisset attendere malitiam hujus consequentiæ, nunquam posuisset, quòd universaliter originale peccatum solum est causa reprobationis &c.* Produxit illius Scriptoris totam ferè sententiam, quam contrâ Augustinum tulit, nam ubi eandem confutavero, nihil ex Bannesii censurâ præjudicii Augustino fieri constabit. In primis non rectè credidit in lib. 1. ad Simplic. q. 2. ubi eâ de re Sanctus Doctor fusius agit, sollicitum illum fuisse erroris Pelagianorum confutandi, nam liber ille exaratus est initio Episcopatus Augustini ex lib. 2. Retract. cap. 1. & lib. de Prædest. Sanctor. cap. 4. incidit verò initium Episcopatus Sancti Patris in annum 395. cum Pelagiani anno tantum 411. apparere in Orbe cœperint. Igitur eo in Opere ad Simplicianum nequaquam Pelagianorum errorem confutabat, sed rogatus ab eodem Antistite Mediolanensi cap. 7. Epistolæ Divi Pauli ad Romanos à vers. 10. usque ad 30. ita enim ille petierat, fusè explicuit, ut patet ex initio questionis secundæ. Porro prolixius disputat de illis Pauli verbis à vers. 11. *Cum enim nondum nati fuisset Rom. 9 sent, aut aliquid boni egiſſent, aut mali (ut secundum electionem propositum Dei maneret) non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei, quia major serviet minori sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esau autem odio habui.* Ubi cum demonstrasset, Jacob non fuisse electum ob opera bona prævisa, idem à pari dicendum esse intulit de Esau, nempe neque ipsum fuisse odio habitum ob prævisa mala opera. Audiatur Sanctus Doctor: *At fortè, inquit, quemadmodum illud de Jacob nullis meritis bonæ actionis dictum est, ita Esau nullis meritis malæ actionis odiosus? Si enim, qui præsciebat, Deus futura ejus opera mala, propterea eum prædestinavit, ut serviret minori; propterea prædestinavit & Jacob, ut ei malus serviret, quia futura ejus bona opera præsciebat, & falsum est jam, quòd ait: Non ex operibus. Si autem verum est, quòd non ex operibus, & indè hoc probat, quia de nondum natis, nondumque aliquid operatis hoc dictum est, undè nec ex fide, quæ in nondum natis similiter nondum erat, quo merito Esau odio habereur antequam nasceretur?*

tur? Ex illâ particulâ fortè colligo, Sanctum Patrem per modum disputantis loqui: quod etiam constat ex his, quæ paulò inferius ponit: *Ut autem, inquit, odisset Esau, nisi iniustitiæ merito iniustum est. Quod si concedimus, incipit & Jacob iustitiæ merito diligi. Quod si verum est, falsum est, quod non ex operibus.* Videatur S. Cur enim est improbat Esau. Disputans igitur illam consequentiam intulit, non quòd veram illam arbitraretur, ut dicemus. Tota igitur vis illius illationis est in verbis Apostoli, qui apertè excludit bona opera, cur fuerit dilectus Jacob, & mala item opera, ob quæ odio habitus fuerit Esau: inquit enim, antequàm aliquid boni egissent, aut mali, quod idem est, ac antequàm aliqua opera mala, aut bona egissent, non ex operibus nempe bonis, vel malis, Jacob dilexi, Esau autem odio habui. Undè patet, falsum esse, quod ait Bannez S. Propterea manifestum est. Paulum dum ait, non ex operibus, loqui tantum de operibus bonis Jacob, nam ut ait Augustinus: *Non ex operibus, & inde hoc probat, quia de nondum natis, nondumque aliquid operatis hoc dictum est, nam si opera tantum bona Jacob excludere voluisset, dixisset, Cum nondum natus fuisset, aut aliquid boni egisset & c. non ex operibus, sed ex vocante dictum est, quia major serviet minori.* Itaque certum est, ibi Apostolum loqui de operibus utriusque. Quod etiam confirmatur ex his, quæ ibidem addit: *Jacob dilexi, Esau autem odio habui. Quid ergo dicemus, nunquid iniquitas apud Deum? Cum neuter egerit aliquid boni, aut mali, unum tamen Deus diligit, alterum odio habet, quæ ergo iustitiâ id facit Deus? At si Deus futura mala opera Esau prævidisset, nullus datur calumniæ locus. Ex his apparet vis illius paritatis, quam per modum disputantis affert Sanctus Doctor. Nam ita discurrit: Si enim quia præsciebat Deus futura ejus opera mala, propterea eum prædestinavit, ut serviret minori, ergo prædestinavit & Jacob, ut ei major serviret, quia futura ejus bona opera præsciebat. Hec illatio probatur, quia æqualiter excluduntur ab Apostolo opera bona, cur fuerit Jacob electus, ac opera mala, ob quæ Esau fuerit reprobatus: ergo currit par ratio de operibus utriusque in ordine ad amorem, vel odium. Et ita disputat Augustinus, iudicium interim suspendens.*

Ibidem

Cæterum scribit Bannez: *Propterea manifestum est, quòd non est eadem ratio prædestinationis, & reprobationis, ut si detur causa reprobationis ex parte nostrâ, detur etiam prædestinationis. Si itaque Divus Augustinus voluisset attendere malitiam hujus consequentiæ & c. Planè hæc in Augustini libris legendis viri diligentiam desiderari ostendunt; nam malitiam consequentiæ non solum attendit Augustinus, verum etiam solidè confutavit, & quod mirum est, eo ipso loco, ubi minùs diligentem Bannesius illum credidit. Etenim hanc paritatem semper Augustinus negavit: Deus reprobatur ex prævisione demeriti, seu peccati, ergo è contrâ etiam prædestinat ex prævisione boni operis. En totum hoc argumentum ab illâ paritate deductum à Pelagianis in Epist. 106. ad Paulinum: Quomodò, inquit, Esau non damnatur indignus, si non ex operibus, sed ex vocante dictum est, quia major serviet minori? Sicut enim illius nulla præceperant opera bona, ut ad gratiam pertineret, sic nec hujus mala, ut ad penam pertinere deberet. Respondet Sanctus Doctor. Nulla planè in utroque opera vel bona, vel mala, sed propria; uterque autem illi uni obnoxius erat, in quo omnes peccaverunt & c. Sed ambo, qui nondum propria vel bona, vel mala operabantur, rei tamen ex origine nascebantur. Laudet misericordiam, qui liberatur, non culpet iudicium,*

qui punitur. Vides negari paritatem ab Augustino? nam Esau est reprobatus ratione maculæ ex Adamo contractæ, Jacob verò per solam misericordiam liberatus. Hinc celebre veluti axioma Augustini est: *Bonus est Deus, iustus est Deus: potest aliquos sine bonis meritis liberare, quia bonus est, non potest quemquam sine meritis damnare, quia iustus est:* Lib. 3. contrâ Jul. cap. 18. Audi rationem disparitatis, & satere Augustinum optimè vidisse, quòd non est eadem ratio prædestinationis, & reprobationis, ut si detur causa reprobationis ex parte nostrâ, detur etiam prædestinationis, nam actus reprobationis est actus iustitiæ punitivæ hominem damnantis. Atclamat Augustinus: *Non potest quemquam sine meritis damnare, quia iustus est.* Prædestinatio autem est actus puræ misericordiæ, & bonitatis divinæ, quæ nulla opera nostra bona supponit, sed facit, hinc ait: *Potest aliquos sine bonis meritis liberare, quia bonus est. Ergo laudet misericordiam, qui liberatur, non culpet iudicium, qui punitur.* Eat nunc Bannez, & addat, Augustinum malitiam consequentiæ attendere noluisse, & hæc ipsa palmaribus caracteribus Annatus exseribat.

Verum in eadem quæst. 2. ad Simplicianum ubi disputans eam paritatem urgebat: *Ut odisset Esau nisi iniustitiæ merito iniustum est. Quod si concedamus, incipit & Jacob iustitiæ merito diligi,* respondens, ac quæstionem pluribus abs se adductis in utramque partem argumentis implexam tandem dissolvens, paritatem negat; ibi enim diffusius probat, nulla opera bona, nec ipsam fidem præcessisse, cujus intuitu Jacob fuerit electus, & concludit: *Ergo ante omne meritum est gratia.* Postea verò eruditè pluribus evincit, Deum non potuisse odio habere Esau, antequàm in illo peccatum cerneret, quia, *omnis creatura Dei bona est, & omnis homo inquantum homo est, creatura est, non inquantum peccator. Est ergo creator Deus & corporis, & animi humani. Neutrum horum malum, & neutrum odit Deus & c. nec odit in homine nisi peccatum.* Ex his concludit: *Non igitur odit Deus Esau hominem, sed odit Deus Esau peccatorem.* Undè confirmatà illâ propositione: *Ut autem odisset Esau, nisi iniustitiæ merito iniustum est, consequentiam illatam negat, ergo incipit & Jacob iustitiæ merito diligi,* nam priori illo dicto concesso, probat falsum esse, quod posterius deducunt, nempe Jacob etiam dilectum ob bona merita: *Cur ergo, addit, Jacob dilexit, nunquid peccator erat? Sed dilexit in eo non culpam, quam debebat, sed gratiam, quam donabat.* Ergo per Augustinum grandis est disparitas inter reprobationem, & prædestinationem, quia reprobatio supponit meritum malum, quod odit, prædestinatio verò nullum supponit meritum bonum, sed causat. At Bannez in eo deceptus est, quòd non legens Augustinum quæstionem resolvablem, ea putavit à Sancto Doctore affirmata, quæ antè suæ sententiæ expositionem proposuit ad difficultatem quæstionis totis viribus augendam. Non igitur Divus Augustinus noluit attendere malitiam consequentiæ, sed Bannez noluit attendere Divum Augustinum malitiam consequentiæ & attendentem, & solidissimè confutantem.

Rursus notanda sunt, quæ ibidem Bannesius scripsit, ut ostenderet malitiam illius Augustinianæ consequentiæ: Nam facile, inquit, negari poterat à contrariam sententiam sequentibus, & assignari differentia in prædestinatione, & reprobatione, quòd prædestinatio est causa non solum consecutionis ultimi finis, sed etiam meritum ad ultimum finem. Reprobatio verò, quamvis sit causa ejus, quòd redditur in futuro, scilicet

licet pœnæ æternæ, non tamen est causa ejus, quod est in presenti, scilicet peccati, propter quod totus reprobationis effectus potest cadere super reprobum tanquam propter demeritum. At certè Augustinus hanc differentiam vidit, & ne Bannesium mittam ad alios Sancti Doctoris libros, eo ipso in loco, ubi ab Augustino minime illam observatam dixit. Etenim ibi fuse probans, prædestinationem esse causam meritorum hæc ait: *Vocantis secundum propositum est ergo gratia, percipientis vero gratiam consequenter sunt opera bona, non quæ gratiam pariant, sed quæ gratiâ pariantur. Non enim ut ferreat, calefacit ignis, sed quia ferreat; Nec ideo currit rota, ut rotunda sit, sed quia rotunda est. Sic nemo propterea bene operatur, ut accipiat gratiam, sed quia accepit.* Lege cap. 10. de Prædest. Sancto. Postea dat differentiam reprobationis à prædestinatione, quod illa non causat peccatum, ob quod homo reprobat, licet causet pœnam sceleris debitam, ita enim de reprobante Deo loquitur: *Odit enim in eis impietatem, quam ipse non fecit. Sicut enim Judex in homine odit furtum, sed non odit, quod datur ad metallum, illud enim fur, hoc Judex facit; ita Deus, quod ex conspersione impiorum facit vasa perditionis, non odit, quod facit, id est, opus ordinationis suæ in pœnâ debitâ percipientium.* Itaque Augustinus prædestinationis, & reprobationis latum discrimen novit, nempe quod prædestinatio Dei vocantis est causâ bonorum operum, non vero reprobatio est causâ malorum. Imò Sanctus Pater adeo constanter illam disparitatem asseruit, ut ex illâ unâ originale peccatum deduxerit, & antè tria lustra, quàm erumperent, Pelagianos profligaverit. Cum enim probasset, divinam electionem nulla merita in homine supponere, & ex aliâ parte ad reprobationem justam demerita requiri intelligeret, quarens de reprobatione Esau, *qui si nullo merito improbat, est, petit rationem, quomodo ejus improbatio justa dici potest?* Cum vero ex Apostolo pateat, ipsum ex suis operibus non esse reprobatum, & ex aliâ parte certissimum esset, quod ut Deus odisset Esau, nisi iniustitiâ merito iniustum est, concludit, quod facta est una massa omnium veniens de traduce peccati, nempe quia concupiscentia carnalis de peccati pœnâ jam regnans universum genus humanum tanquam totam, & unam conspersionem originali reatu in omnia permanente confuderat. Et antea: *Una est enim ex Adam massa peccatorum, in quâ & Judæi, & Gentes remotâ gratiâ Dei ad unam pertinent conspersionem.* Quomodo vero ex hac massa eligantur vasa alia in honorem per electionem, alia per reprobationem in contumeliam, fusius ibidem tradit. Quare rectè ab eodem dictum est: *Ecce enim odit Esau, quod vas ipse fecit in contumeliam.* Quis vero non miretur, vastum Augustini ingenium de efficaciâ gratiæ, de Prædestinatione Sanctorum, de reprobatione, de peccato originali adeo diffusè eo in opere disputasse, ac si jam cum Pelagianis collato veluti pede certaret, qui tamen post tria lustra erupere? Hinc videas, Pelagianos unum Augustinum hostem habuisse implacabilem, à quo pessimam hæresim, antequam nasceretur, suffocatum videbant. Omnes quidem in controversiis contra Pelagium de divinâ gratiâ primas illi debent, cum Augustino nullus scripserit, vel melius, vel diffusius. Sanè cæteros Patres eo in argumento tanto post se intervallo reliquit, ut si omnia de gratiâ, ac peccato originali à prioribus Patribus asserta colligantur, huic uni secundæ questioni ad Simplicianum, sive argumentorum pondus, sive doctrinæ acumen, sive rerum difficillimarum explanationem species, sine dubio cedere videantur: que

tamen quæstio, antequam audirentur Pelagiani, ut diximus, scripta est, ut vel hinc importunè Recentiorum voces alios Patres inclamantium satis solidè comprimantur. Etenim ex iis, quæ Sanctus Pater ad Simplicianum scribit, evidenter ostenditur, in quæstionibus de divinâ gratiâ reliquos Patres esse utiles, Augustinum vero necessarium, quod tam certum est, ut Recentiorum, quorum objectis satisfacimus, acurissimus Vasquez hanc Augustinianæ auctoritati laudem dederit: *Augustinus in materiâ de gratiâ, & prædestinatione inter cæteros Ecclesiæ Patres non aliter, quàm Sol inter minora sidera præfulget* 1. p. disp. 89. cap. 1. num. 8.

Volo hic unum advertere, quo Bannesii de Augustino censura ita rejiciatur, ut eadem ipse Bannesius percellendus sit. Dico igitur, differentiam illam prædestinationis à reprobatione, quod hæc supponit mala merita, quæ puniat, illa vero non supponat merita bona, quæ præmio compenset, longè constantius, ac rigidius fuisse ab Augustino assertam, ac defensam, quàm ab ipsomet Bannez. Nam, si huic Scriptori objiciatur hoc argumentum: *Divina providentia sine meritorum prævisione assumit ad gloriam æternam, ergo eadem providentia sine demeritorum prævisione potest excludere à gloriâ: Nullam hic malitiam consequentia notat, non hic repetit disparitatem, quam Augustino veluti suggerit, prædestinationem causare merita, reprobationem vero non causare demerita, sed supponere, sed totum concedit; etenim in responsione ad argum. 2. ait: Antè præsitum peccatum potest intelligi Deus odore habere quosdam, id est non diligere in vitam æternam.* Ibi enim cum aliis passim concedit, reprobationem, ut vocant, negativam, quæ Deus negat gloriam non in pœnam peccati, sed ut purè donum indebitum, non supponere prævisionem demeritorum. At Sanctus Augustinus adeo mordicus sustinet disparitatem datam inter reprobationem, & prædestinationem, ut ubique reprobationem illam sine prævisione demeritorum, licet negativam, excluderet, atque in Pelagianis semper damnaverit. Pelagiani enim contendebant, pueros nasci sine ullo peccato originali, negabant tamen, illos admitti ad vitam æternam regni cælorum, nisi per baptismi gratiam adoptarentur; etenim cum gloria liberè à Deo donetur, dicebant, Deum statuisse eandem baptizatis tantum conferre. Illorum verba apud Augustinum lib. de Pecc. orig. cap. 5. hæc ipsa sunt: *Quia Dominus statuit, regnum cælorum non nisi baptizatis posse conferri, quod, qui a vires naturæ non habent, conferre necesse est per gratiâ libertatem.* Undè erat illorum celebre axioma: *Habet gratia, quod adoptet, non habet unda, quod diluat,* apud Scriptorem libri 2. de Vocat. Gent. cap. 24. Ita pueri sine baptismo morientes excludebantur à regno cælorum non in pœnam peccati originalis, quod Pelagiani negabant, sed quod possessio regni cælorum non erat debita, nam vires, ajunt, nature non habent, ut possint illud acquirere. Quare pueros sine peccato excludi à regno cælorum, nullam pœnam esse asseriebant apud Augustinum lib. 3. contra Jul. cap. 3. & lib. 4. Oper. Imperfect. cap. 99. & lib. 5. cap. 1. asserit, pueros sine baptismo defunctos ex Pelagianorum sententiâ *liberos ab omni damnatione esse.* Erant igitur exclusi reprobatione purè negativâ, hoc est, non admissi in regnum cælorum, nullâ interim pœnâ illis inflictâ, ita ut ipsa exclusio, seu non admissio in regnum cælorum nulla pœna illis esset. At Sanctus Augustinus ubique contra Pelagianos contendit;

pueros sine baptismo morientes, si nullâ culpâ originis infecti sint, injustè reprobatione negativâ excludi à regno Dei. Sexcentis in locis id contra hæreticos urget. Lib. 1. de Pecc. merit. cap. 30. *Nunquam explicant isti, quia per justitiam nullum peccatum habens imago Dei separatur à regno Dei.* Et lib. 5. contra Jul. cap. 11. *Veritan vos quoque, qui eos velut liberos ab omni damnatione esse contenditis, cogitare non vultis, quâ illos damnatione puniatis, alienando à vitâ Dei, & à regno Dei tot imagines Dei &c.* Hæc autem injustè patiuntur, si nullum habent omnino peccatum; aut si justè, ergo habent originale peccatum. Et lib. 2. Oper. Imp. cap. 325. *Nunquam dicturus es, ut sit justum, ut parvuli nullâ suâ, nullâ plerumque etiam suorum culpâ sine baptismo mortui à parentibus, & proximis fidelibus separentur, & ad regnum Dei non admittantur.* Lib. 5. contra Jul. cap. 9. scribit: *Quapropter natos ex Adam transferri reuatos oportet ad Christum, ne à regno Dei pereant imagines Dei, quod sine malo fieri, qui dicit, nec amorem habet, nec timorem Dei.* Et Epist. 106. *Hoc à justitia Dei penitus alienum scribit.* Lib. 6. cap. 4. *Si nihil meruissent mali, nunquam priuarentur in communi causâ priuatione tanti boni.* Lege Serm. 14. de Verb. Apost. ubi clamat: *Quare enim patrimonium regni celorum abripiis innocenti? A quo regnum celorum non acquiritur, profectò magno bono fraudatur. Quæ est ista justitia? &c.* Idem docuit Sanctus Gelasius Papa in Epistola ad Episcopos per Picenum contra Pelagianos: *Cur igitur, inquit, infans hac sorte concluditur, nempe non admitti in regnum celorum, si nullum habet omnino peccatum; magisque videtur, quod absit, injustus Deus, si illic infligatur pœna, ubi nulla sit culpa?* Concinit Synodus Byzacenorum Patrum in lib. de Incarn. & Grat. cap. 14. ubi ajunt: *Et cum non sit iniquitas apud Deum, qui fecit hominem ad imaginem suam, quæ iustitia est, ut imago Dei, quæ nihil potuit per se ipsam delinquere, si non redimatur sanguine filii Dei, in regnum Dei non permittatur intrare? Quæ duo testimonia consultò addidit, quia nonnulli memoratam Sancti Doctoris sententiam falsam existimant.* Itaque fixum fuit, certumque omnino apud Augustinum, ac Sanctos Patres ejusdem discipulos, neminem posse sine culpâ reprobari purè negativè à regno celorum tanquam beneficio indebito, uti certissimum fuit eidem, neminem in statu naturæ lapsæ prædestinari ex prævisione alicujus boni operis. Quare disparitatem inter prædestinationem, & reprobationem eam necessariò esse dixit, ut Deus citrà injustitiam non posset excludere à regno celorum parvulos sine culpâ, licet id non faceret in pœnam. Non est igitur Augustinus docendus illam disparitatem, vel malitiam consequentiæ à Binefio, cum & ipso meliùs eandem norit, & longè rigidius defenderit. Recentiores Alarcon, Herice, alique reprobationi illi negativæ antè prævisâ demerita Calvinismi fuliginem obiectant, undè magnè contra ipsos querelæ Thomistarum inaudiuntur, Joannis à Sancto Thoma 1. p. disp. 10. de Reprob. num. 19. Gonetti disp. 5. tom. 4. art. 2. §. 3. Et certè Calvinus reprobationem positivam antè prævisionem peccatorum astruxit, imò ab eadem dixit peccata causari, atque ad hæc perpetranda homines impelli, quæ à Thomistis unà cum reliquis Catholicis negantur. At nos absit, ut Pelagianismum sapientissimis viris, & in Augustino defendendo ex juramento Salmanticensi commilitonibus, ac nostris fœderatis imponamus, illa enim tantum diximus, queis Binefio censuram plenè confutaremus. Non est tamen cur adversarii hujus Theologi testi-

monium contra Augustinum producant; qui in eodem loco, nempe articulo illo quinto in confutatione sententiæ Javelli ait: *Augustinus gratiæ Dei testis insignis, & prædicator.* Et §. His ergo opinionibus, addit: *Statuenda est vera sententia juxta mentem Augustini, & Divi Thomæ.* Quare siquid deceptus dixit de Augustino, uti exclamatione illum quidem dignum ducimus, ita non tantæ auctoritatis habendus est, ut ejus testimonium contra Sanctum Doctorem palmaribus caracteribus expressum ab adversariis exaggerandum videatur.

§. XI.

Sanctus Bernardus perperam contra Augustinum ab Annato adductus.

Recentiores, ut ingens testium agmen, quo Sanctum Augustinum non loco tantum movere, sed etiam penitus obruere tentarunt, nobilissimi Patris testimonio claudant, Sanctum Bernardum contra Augustinum suffragium dare affirmant, clamantes cum Annato pag. 884. *Veniat ergo post ultimum Sanctus Bernardus, qui nominari debuit antè primum.* Ille verò nunquam contra Augustinum descendet, nec si machinas omnes admoveatis. At inquit: *Igitur Sanctus Bernardus tam religiosus Sancti Augustini cultor, tam studiosus Lector, tam idoneus arbiter Ecclesiasticæ, ac necessariæ doctrinæ peculiarem tamen ejus sententiam, quæ negat Sanctum Joannem Baptistam accepisse plenam in utero materno sanctificationis gratiam, rejicit in Epistola ad Canonicos Lugdunenses, & principio, quo nitebatur Augustinus, quod scilicet nemo renatus dici possit, priusquam natus, contrarium opponit, atque tamquam prius Sanctum esse, quam natum.* Cum verò sciant, Augustinum quandoque à Bernardo appellatum validissimum malleum hæreticorum, atque Catholicæ religionis columnam, quasi per risum ita concludunt: *Constat ergo exemplo Sancti Bernardi tales esse, quas dixerat duas illas columnas, ut non sit necessariò timentum, si quis ira dellatur ab Augustino, ut tamen imitatur Ambrosio, etiam in iis, quæ contra Pelagianos Augustinus disputavit, neque nullum videri posse aliquando validissimi hæreticorum mallei incertum ictum.* Hæc illi.

Fatemur, particularem fuisse Sancti Doctoris sententiam adversus Pelagianos de peccato originali disputantis, Jeremiam, ac Joannem Baptistam non fuisse plenè à peccato originali in utero matrum per gratiam sanctificantem liberatos. Hoc docuit Epist. 57. ad Dardanum, & lib. 4. contra Jul. Oper. Imperf. cap. 133. ubi ait: *Quia & Jeremias, & Joannes quamvis sanctificati in utero matrum, traxerunt tamen originale peccatum.* Nam quo alio merito interirent eorum animæ de populo suo, nisi die octavo circumciderentur, nisi ad Christi gratiam pervenirent &c. Erant ergo illi, & naturâ filii iræ ab uteris matrum, & gratiâ filii misericordiæ ab uteris matrum, quia nec adhuc eis inerat sanctitas, quæ vinculum solveret successione obnoxia, quod suo tempore solvi oportebat, & inerat tamen, quæ præconem Christi à maternis visceribus designabat. Duo hæc consideranda sunt: Joannem Baptistam repletum per Spiritus sancti gratiam prophetiæ dono, postea noxâ originali liberatum fuisse in utero. Primum concedit Sanctus Augustinus: alterum negat, ut ejus verba clarè ostendunt. Sanctus Bernardus primum & ipse sine hesitatione concedit, de altero verò dicit, se non audere quippiam definire. Audiantur dulcia mellisui Doctoris verba, ne Annati in Augusti-